

26. januar 2014 DOF Fyn Langtur til?

Tekst: Børge Langkilde Rasmussen – Foto: Kell Grønberg & Erhardt Ecklon

Endnu engang blev det tid for Michael Mosebo (MMJ) at invitere til den traditionelle vinter-langtur til især gæssene i den Sydvestjyske marsk område. Og også denne gang blev det en noget kold fornøjelse. Hvordan vejret ville arte sig, var det svært at se, da der var afgang fra Odense kl. 5.45. Jeg skulle på vanlig vis have nogle turdeltagere med i bilen fra hhv. Odense, Svendborg, Tommerup og Skt. Klemens. Det aftaltes at pendlerpladsen i Blommenslyst var det nemmeste mødested og at mødetidspunktet skulle være kl. 6.00. Jeg tilmeldte os MMJ, og der fik jeg svaret, at så kunne vi ligeså godt køre direkte der ned til Ballum Sluse, "for I skal vel ind omkring bageren og sådan noget, inden I kommer?" og ja den tradition laver vi ikke om på. Og herligt var det, at få indkøbt de gode rundstykker ved bageren i Toftlund, og især da det ingen omvej er. Og lige så herligt at sidde i bilen og nyde morgenmaden til det begyndende dag gry og de første lyde fra gæs, der kom lavt hen over diget.

Da dagslyset kom, hang de truende skyer horisonten rundt, men lige over tur-området skinnede solen fra en næsten skyfri himmel. Just som meteorologerne havde forudsagt. Men det bevirkede også, at de -6-7 grader i samarbejde med 10 m/s vind gjorde det til en barsk og kold omgang. Den lille skare på 10 deltagere var klædt godt på, om end de også havde problemer med at holde varme i tæerne.

Første post var som vanligt på diget ved Ballum godt i læ bag pumpehuset. Allerede fra ankomst var små flokke af Kortnæbbet Gås og Bramgås begyndt indflyvning til markerne i baglandet. Det var tydeligt at se, at også de havde det lidt svært i den stridende blæst. Der er noget ganske fantastisk at stå der på

diget, og nærmest opholde sig under en levende paraply af de mange gæs, der hele tiden letter langt ude i forlandet. Hele vejen rundt kan man se de mange striber og kiler af gæs, der trækker ind over land.

Det gav 26 arter på denne post. Her af ikke mindre end 18.950 Bramgæs. Ind imellem disse kom mindre flokke af Kortnæbbede, der i alt blev til 430 af slagsen. 14 Sangsvaner og 2 Pibesvaner kom lavt og meget præsentabelt lige hen over vore hoveder, men ude på isen lå der ca. 170 mere af slagsen. Der blev også set 34 Blisgæs. Det er jo en herlig ting, at gæssene "snakker" forskelligt, for så kan man nå at finde de mindre antal af nogle gæs blandt de mange andre. Herved fandt vi bl.a. 9 Mørkbugede Knortegæs.

Ikke mindre end 41 Spidsand rastede ude på isen. Og uden for kanalen lå der også et par Nilgæs og rastede. Lidt længere inde blev der set en enkelt Krikand. En blandet flok af Hvinand, Stor Skallesluger fouragerede i kanalen. På forlandet en stor flok på 270 Storspover, 15 Alm. Ryler og en Dobbeltbekkasin blev det også til. Ude på vandet lå der to Bramgæs hver især meget alene og tilsyneladende ikke helt friske. Ud af de 770 Grågæs observerede vi også en enkelt Grågås, der havde fået en stor hagesmæk af is, der tyngede gåsen gevaldigt. Og i den stærke blæst måtte den opgive at komme over diget, da den forsøgte at komme med de andre.

Og det havde 2 Havørne (AD&3K+) meget travlt med at holde øje med. Men hver gang de kom tæt på, baskede gæssene med vingerne og Havørnene fortrak ind til et frossent kadaver tættere på diget.

Det havde jo ellers nok været rart med et "varmt" måltid mad – men det vil helt givet komme senere,

for gæssene så bestemt ikke ud til at have det godt. Det blev også til et par små flokke af Bjergirisk. Men de af Michael næsten lovede Bjerglærker og Snespurve, så vi ingen af, selvom alle mand var nede og trampe. Så medens vi andre fortsatte lidt nord på til Rønmødæmningen, meldte Erhard sig frivilligt til at trampe langs digekanten ned mod Ballum Kirke, for om muligt at have held til at trampe de savnede spurvefugle op i den høje græsvegetation.

Vi kørte et smut ud ad dæmningen, men heller ikke her var der spor af spurvefuglene. Dog bortset fra 2 Rørspurve. Måske det skyldes en rastende og vagtsom Vandrefalk, som blev eneste fugl på denne lokalitet.

Der har i dagene op til denne tur været rapporteret om Sølvhejrer i området. Så vi vendte om og kørte retur og lidt længere mod nord, idet vi prøvede om Astrup Engsø måske var stedet. Lige idet vi drejede ind på Kildebjergvej, lå der et par Nilgæs og rastede på et par græstuer – og bingo! Lige der vest for vejen i en af de små søer stod ikke mindre end 11 Sølvhejrer og skuttede sig i læ bag rørskov for den kolde arktiske vind, der herskede ude i det åbne land. Desuden fik vi også lige en Musvåge, og på vej tilbage kom en lille flok Sjaggere og lidt større flok Stære med på listen. Så nu var der 32 arter på listen. Ikke dårligt på så kold og blæsende en søndag.

Erhardt blev kontaktet over mobil, og han kunne melde tilbage, at han var nået til Ballum Vesterende ved Ballum Kirke. Men han observerede desværre ikke nogen spurvefugle undervejs. Lige idet vi steg ud af bilen fløj en Rørspurv til rast i noget høj rørbevoksning tæt på P-pladsen. Ude ved iskanten trak en flok Strandskader mod nord og også en lille flok Alm. Ryle gav opvisning i flyvningens kunst. En større flok rastende Sølvmåger tiltrak lidt opmærksomhed, lige indtil en lærkefugl blev spottet, alt medens den havde travlt med at flyve i sydlig retning. Måske det var en .... Værling? Alle man af bil – skopet på nakken og efter fuglen. Endelig lykkedes det at få fuglen kigget ud, men ingen værling denne gang. Det var en Sanglærke. Men 2 mere til artslisten er heller ikke så ringe, så nu har dagen bragt 34 arter på listen.

Sulten begynder at melde sig, lige så med trangen til at skulle af med noget, så kursen sættes mod Vidå Sluse. Slusetårnet er jo så bredt, at hele gruppen kan nå at stå nogenlunde i læ for vinden, der ikke har lagt sig, og stadig raser af sted med de 10 m/s og frosten siger -6, så det er stadig koldt for bart skind i blæsten. Men solen prøver fra en stadig næste skyfri himmel at bilde os noget andet ind, men det lykkedes den ikke. Men der er også en vis charme ved at stå der og hyggesnakke alt medens madpakken og drikkevarer indtages. Nogle Fiskehejrer fløj hen over diget og ud i

forlandet. Højest sandsynligt jaget op af de jægere, vi så i rørskoven syd for Vidåen. Nogle Sangsvaner gav lyd og trompeterede flot alt medens de kom flyvende ind og op over diget, og da de fløj forbi i næsten øjenhøjde på under 25 meters afstand så tydeligt at også næbfarven passede på Pibesvane. Der kom også en lille gruppe korthalsede.

Og ellers var det Grågås, Bramgås, Pibeand og især Gråand med over 400 ude på isen, der dominerede tællelisten. De mange Gråænder helt der ude kan sikkert også tillægges som konsekvens af jægerens tilstedeværelse inden for diget. Lige nede i udløbet blev vi underholdt af en flok Stor Skallesluger, 4 Blishøns og en lille flok Lille Skallesluger, 5 hun og 1 han. Især hannen tiltrækker vor opmærksomhed med den fine knaldhvide fjerdragt med de tynde sorte "stregtegninger". En enkelt Vibe kom daskende forbi og mågerne fløj opportunistisk rundt over alle Skalleslugerne i håb om, at de kunne franarres noget spiseligt. Men specielt en observationsart tiltrak alles opmærksomhed. Der blev meldt om en Havørn mod nord, så en lige ud for, en mere fra nord, og pludselig var der 3, nej 4, nej 5, nej 6, nej 7 Havørne på en ganske lille plads ude på iskanten.

Og endnu en mere stående inde på stranden. I alt 8 Havørne af varierende alder samlet på så lille en plet og så her ved Vidå Sluse! Det gjorde at vi glemte alt om kulden – næsten!

Vi pakkede udstyr og madkurv for lige at runde Margrethekog Syd, når vi nu var kommet helt her ned.

På vej væk fra P-pladsen kom også lige en fouragerende Sortkrage med på artslisten. Dermed kastede lokaliteten yderligere 5 nye arter af sig til dagslisten, der nu er oppe på 39 arter.

Ved Margrethe Kog var der også kun lidt gang i fuglene. Så snart vandet fryser til, så forsvinder en masse af andefuglene væk fra de ellers fuglerige områder. En lille flok Pibeand fløj ud i forlandet til fouragering. På vind-bølgen over diget svævede 2 Musvåger på stive vinger. De stod så utroligt stille, at det blev et fantastisk syn i teleskopet, hvor alle kendetegn kunne studeres. Ude i forlandet var der ikke mindre en 4 havørne, der fløj lidt rundt. Så blev der spottet en Blå Kærhøg, der blev turens art nummer 40. En lille flok hjejler fløj mod nord og gik ned for fouragering. Lidt senere fulgte en flok Viber efter, men det var på så lang afstand, at det var svært at se det ordentligt, idet der var lidt, ja tro det eller ej i den kulde, varmeklimmer! En Ravn kom baskende og kaldende sit hæse skrig. Med 3 nye arter på denne lokalitet er vi så oppe på i alt 42 arter.

Og når vi nu var helt hernede, så er det jo fristende lige at smutte over grænsen og ud til Saltvandssøen. Men ak, vi vidste det jo godt forinden, at når vandet er stift er fuglene væk, og når nu at klokken havde passeret 14, så var det tid at vende bilen og returnere til hjemmets varme og hygge, inden det blev alt for mørkt. Jo længere øst på vi kom, jo mere overskyet blev det, så vi var oprigtigt glade for en dejlig tur i solskin, som Michael skal have stor **TAK!** for at have arrangeret

